

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Inflatiebrief III
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	2023-135073
Dienst	Sociaal Domein
Sector	Bedrijfsvoering en Advies
Contact	14058, Henk Jansen
Bijlagen	
Datum	20 juni 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het onderwerp inflatie heeft de maatschappij de afgelopen periode flink bezig gehouden. De snel stijgende energielasten, prijzen aan de pomp en op dit moment vooral ook de prijzen in de winkel hebben op veel inwoners een zware wissel getrokken.

Het onderwerp inflatie is enkele keren in uw Raad behandeld. U heeft daarbij besluiten genomen op 30 november 2022, waarbij ondersteuning van inwoners en studenten centraal stond. Op 21 december 2022 heeft u besluiten genomen om ondernemers met flankerend beleid te steunen. En op 12 april 2023 heeft u besloten tot incidentele steun (de reddingsboei) voor een aantal aan de gemeente gelieerde partijen. De uitvoering van deze besluiten is in volle gang en we informeren u periodiek over de voortgang door middel van inflatiebrieven.

In deze inflatiebrief delen we met u de actuele stand van zaken en houden daarbij de bekende indeling aan: inwoners, bedrijven, verbonden- en gecontracteerde partijen, bedrijfsvoering. We sluiten de inflatiebrief af met een vooruitblik naar de komende periode.

We zien een dalende trend op de inflatiecijfers. In september 2022 was de inflatie (prijsspeil ten opzichte van september 2021) volgens de consumenten prijs index (CPI) nog 14,3%. Over heel 2022 is de CPI uitgekomen op 10%. In april 2023 is de CPI 5,6%, en in mei 2023 is de voorlopige CPI 6,1%. We zien dat de energieprijzen dalend zijn, maar de dalende trend op de consumentengoederen is nog niet zichtbaar. De inflatiecijfers zijn beweeglijk en we blijven de ontwikkelingen monitoren.

Als de dalende trend op inflatiecijfers doorzet zullen we de frequentie van de inflatiebrieven verlagen en de verantwoording hierover op de gebruikelijke wijze binnen de P&C-cyclus opnemen.

Inwoners

Met het raadsbesluit van 30 november 2022 is het per 1 december 2022 ook voor studenten mogelijk om de energietoeslag dan wel een compensatie energiekosten aan te vragen. Een compensatie in de energiekosten is ook mogelijk voor huishoudens met een inkomen tussen de 125% en 150% van de bijstandsnorm. Om het bereik van de regelingen zo groot mogelijk te maken heeft het college de looptijd van de hiervoor vastgestelde beleidsregels verlengd tot 1 juli 2023.

Per 1 december is ook gestart met het uitkeren van een deel (€ 500) van de energietoeslag 2023. Het uitkeren van de resterende € 800 van deze toeslag wacht op aanpassing van de Participatiewet, naar verwachting in juni.

Om te borgen dat iedereen die recht heeft op een bijdrage deze ook aanvraagt zijn veel communicatie-acties uitgevoerd:

- Advertentie in de [studentenkrant](#);
- Een social media post (Facebook en Instagram);
- Iedere maand een [huis-aan-huis advertentie](#);
- Arriva meldt de 'energievergoeding' in de nieuwsbrief voor medewerkers;
- Nieuwsbericht op leeuwarden.nl;
- Een advertentie in de [Bevrijdingskrant](#) op 3 mei;
- Het verspreiden van A2 en A3 posters door de stad;
- Posters bij kroegen en restaurants (gericht op studenten);
- Pakket met folders, posters en nieuwsbrief-tekst opgestuurd naar drie basisscholen: IKC Prins Constantijn, IKC Het Palet en IKC De Wielen;
- Flyeren met een mascotte op MBO en HBO scholen, met social media post;
- Flyeren op het Fries Straatfestival;
- Bezoek van de energiecoach aan Caparis;
- Flyers en posters naar buurt en dorpskamers;
- Een inloopmoment in het gemeentehuis voor het aanvragen van de energievergoeding.

Meest recent zijn onderstaande acties geweest:

- Een interview door de Leeuwarder Courant met wethouder Kuiken.
- Een video van de 'Skere Student' op onze eigen social media kanalen. Skere Student is een influencer. Ze heeft een video voor ons opgenomen die wij vervolgens geadverteerd delen op onze social media kanalen. Ook deelde de Skere Student onze post in haar verhaal.
- Een tweede ronde met posters verspreiden door de stad.
- Een artikel in de zorgkrant.

Op peildatum 9 mei 2023 is de stand van de aantallen en financiën op de energietoeslag en compensatie energiekosten als volgt:

Stand 9 mei						
Regeling	Aanvragen	Toekenningen	Afwijzingen	Behandeling	Afgerond	
Energietoeslag 2022	8066	10696	2856	14 €	1.300 €	13.920.000
Energietoeslag 2022, studenten	1151	644	477	30 €	1.300 €	860.000
Energietoeslag 2022, staffel, inwoners	1555	968	554	33 €	519 €	515.000
Energietoeslag 2022, staffel, studenten	425	188	171	66 €	519 €	115.000
Energietoeslag uitbetaald 2022 t.b.v. 2023		10680		€	500 €	5.340.000
Totaal						€ 20.750.000
	Budget	Kosten	Saldo			
Energietoeslag 2022 Rijk	13.925.000	13.920.000	5.000			
Energietoeslag 2022 raadsbesluit 30-11	4.400.000	1.490.000	2.910.000			
Totaal budget energietoeslag 2022	18.325.000	15.410.000	2.915.000			
Ontvangen Rijksbudget energietoeslag 2023	5.062.000	5.340.000	-278.000			
Uitvoeringskosten t/m juni 2023		600.000	-600.000			
			€ 2.037.000	Saldo 22+23		

In de eerste regel van bovenstaande tabel valt op dat er meer toekenningen dan aanvragen zijn. Dat klopt, de verklaring is dat veel toekenningen ambtshalve zijn gedaan omdat cliënten reeds bekend zijn bij de gemeente.

Met het budget van € 4,4 miljoen is ook de energietoeslag en compensatie energiekosten voor studenten mogelijk gemaakt. Na het raadsbesluit van 30 november 2022 heeft het Rijk bij de decembercirculaire eenmalig een bedrag aan gemeenten van € 35 miljoen verstrekt voor studenten die een beroep doen op de individuele bijzondere bijstand als gevolg van de stijgende energieprijzen. Het Leeuwarder aandeel daarin is € 822.000 en dit bedrag is reeds vrijgevallen naar de algemene reserve omdat de € 4,4 miljoen hier reeds in voorziet. Met de huidige inzichten zal er op het door u vastgestelde budget onderuitputting optreden. Met de inzichten op de peildatum 9 mei verwachten wij een onderuitputting van € 1,9 miljoen.

Bedrijfsleven

Op 21 december 2022 heeft uw raad kaders vastgesteld voor inflatiesteun aan het bedrijfsleven. We willen met het inflatiepakket zoveel mogelijk ondernemers ondersteunen in het verlagen van hun energiekosten, en hun inzet op duurzaamheid en toekomstbestendig ondernemerschap vergroten. Met verschillende ondernemers in de duurzaamheidssector, experts op hun werkterrein, hebben wij samenwerking gezocht.

Onderstaand is per maatregel aangegeven wat is gedaan in de eerste twee kwartalen van 2023:

Maatregel 1: energicoaches en energieadvies

- We hebben een tweede MKB Energiecoach aangetrokken om energieadvies te geven aan MKB-ondernemers. Voor 2023 staat de teller tot nu toe op 55 energieadviestrajecten, waarbij ondernemers door de adviseurs worden begeleid op het gebied van energiebesparende maatregelen, zelf energie opwekken, wet- en regelgeving, subsidie- en financieringsmogelijkheden, en worden gekoppeld aan marktpartijen voor de uitvoering van de plannen.
- We hebben LTO Noord gevraagd te starten met een project om 25 agrarische bedrijven in onze gemeente kosteloos van energieadvies te voorzien. Alle 313 agrarische bedrijven in onze gemeente zijn benaderd per brief met deze aanbieding. Er zijn tot nu toe 23 aanmeldingen en de eerste

gesprekken zijn inmiddels al geweest of ingepland. Binnenkort evalueren we deze actie en bekijken we of er een vervolg kan komen in het voor agrariërs ‘rustiger’ najaar om nog meer agrariërs van advies te voorzien.

- Mobiliteit: we starten met 10 casussen van ondernemers voor het verduurzamen/elektrificeren van hun wagenpark en/of het openbaar aanbieden van laadmogelijkheden op privaat bedrijventerrein.
- We werken met een projectteam aan een specifieke aanpak voor energieverbruik en opwekking voor grote bedrijven met veel impact die veel omzet en werkgelegenheid generen in onze gemeente. Er wordt gesproken met diverse kennispartners op dit vlak en we werken toe naar een concreet voorstel hiervoor deze zomer.
- In februari/maart is een actie gestart om energie te besparen door de winkeldeuren te sluiten. Ruim 150 winkels hebben deelgenomen en een bordje van de gemeente met daarop de tekst: “Deze dichte deur bespaart energie, loop gerust bij ons naar binnen” op hun winkeldeur bevestigd.

Maatregel 2: Innovatiefonds energie- en circulaire transitie voor ondernemers

Het college heeft de “Regeling Innovatiefonds Circulaire- en Energietransitie” op 9 mei vastgesteld, deze werkt met terugwerkende kracht per 1 januari 2023. Hierover communiceren we met de ondernemers via de diverse social media kanalen, gemeentelijke website en de site van Ondernemend Leeuwarden.

Maatregel 3: project toekomstbestendig ondernemen in verduurzaming en energie

Hierop zijn we aan de slag met het verzorgen en organiseren van kennissessies over verschillende duurzaamheidsthema’s zoals energie en circulair ondernemen. We hebben in 2023 tot nu toe drie kennissessies georganiseerd, de vierde staat begin juni gepland en staat in het teken van de brede energietransitie. We zijn bezig met het ontwikkelen van een ‘online community’ waarbinnen de inmiddels 55 deelnemende ondernemers kennis, middelen en in de toekomst wellicht arbeidskrachten op een laagdrempelige manier kunnen uitwisselen. Onder toekomstbestendig ondernemen scharen we ook de verschillende samenwerkingen en duurzame en/of circulaire initiatieven waar wij als gemeente in faciliteren, zoals het Bakery Sweets Center en de Green Deal.

Maatregel 4: omscholingstrajecten naar sectoren in energietransitie

Er worden gesprekken gevoerd met ondernemers, team Werk en de Friese Poort/Friesland college (FIRDA) om een omscholingstraject op te zetten. De focus ligt eerst op het omscholen van zij-instromers in de zonnepanelenbranche.

Communicatie over het inflatiepakket

We maken voor de bekendmaking van de verschillende regelingen, bijeenkomsten en projecten gebruik van verschillende communicatiekanalen: (nieuws)brieven, direct mail, socials en website. Op de site van Ondernemend Leeuwarden is een pagina ingericht waar we berichten over het totale inflatiepakket plaatsen. Hier verschaffen we ook informatie over de verschillende deelprojecten op een eigen projectpagina¹.

¹ <https://ondernemendleeuwarden.nl/support/inflatiepakket-ondernemers/>

Verbonden-, gecontracteerde en gesubsidieerde partijen

Door middel van de door u vastgestelde gespreksleidraad is een goed beeld ontstaan van de actuele inflatiesituatie van deze organisaties. Hierbij is de conclusie getrokken dat enkele partijen een incidentele financiële reddingsboei nodig hebben om niet in hun continuïteit bedreigd te worden.

Op 12 april 2023 heeft uw raad besloten tot de incidentele steun aan enkele partijen en daarbij de volgende budgetten vastgesteld:

De Harmonie	€ 495.000
dbieb	€ 406.000
Neushoorn	€ 133.000
Broedplaatsen, de Doas en Haniahof	€ 200.000
Buurt-, wijk- en dorpshuizen	€ 80.000
Bv SPORT	€ 1.000.000
Noodfonds inflatie	€ 200.000

De stand van zaken op deze dossiers is als volgt:

De Harmonie

De Harmonie heeft een aanvraag ingediend voor de incidentele compensatie van € 495.000. De Harmonie heeft op dit moment eigen vermogen om deze kosten te dekken, maar de nasleep van de coronacrisis (en dan met name op het gebied van bezoekersaantallen) zet het eigen vermogen wel onder druk. Daarnaast speelt mee dat een afdoende eigen vermogen noodzakelijk is met het oog op de statutenwijziging. Deze is in voorbereiding met als doel dat De Harmonie zo spoedig mogelijk zelf volledig risicodragend is.

Wij verwachten dat de incidentele compensatie van € 495.000, samen met de structurele percentages voor loon- en prijscompensatie in de gemeentelijke begroting 2024 (zie verder in deze brief onder 'vooruitblik financiële positie') voldoende zijn om de continuïteit van de Harmonie te waarborgen.

dbieb

dbieb heeft ook een aanvraag ingediend voor incidentele compensatie van € 406.000. Anders dan de Harmonie heeft dbieb een onvoldoende reservepositie om zelf deze schade te kunnen dragen.

Zoals eerder gemeld is de financiële reddingsboei noodzakelijk, ook in het licht van het nieuwe rijksbeleid waar juist op een intensivering van het bibliotheekwerk wordt ingezet.

Ook bij dbieb verwachten wij op dit moment dat de toekenning van deze incidentele compensatie, samen met de structurele percentages voor loon- en prijscompensatie in de gemeentelijke begroting 2024 voldoende lucht geeft om de continuïteit te waarborgen.

Neushoorn

Ook van Neushoorn in de aanvraag voor incidentele compensatie ontvangen. Het betreft een aanvraag van € 132.650. De situatie is vergelijkbaar met die van dbieb. De reservepositie is onvoldoende en de reddingsboei is noodzakelijk om de continuïteit te waarborgen.

Ook hier geldt dat wij verwachten dat de toekenning van deze incidentele compensatie, samen met de structurele percentages voor loon- en prijscompensatie in de gemeentelijke begroting 2024 lucht geeft.

Broedplaatsen, de Doas en Haniahof

Het budget van € 200.000 is beschikbaar om een aantal gebruikers van de broedplaatsen die zich maatschappelijk inzetten en getroffen zijn door de hoge energieprijzen te kunnen compenseren. Een eerste ronde langs de partijen leverde een inschatting op van € 200.000.

Na de vaststelling van het budget is nader onderzoek gedaan. Het actuele beeld is dat 65% voor een compensatie in aanmerking komt, met een verwachte besteding van € 130.000.

Buurt-, wijk- en dorpshuizen (BWD-huizen)

Het budget van € 80.000 is beschikbaar om de BWD-huizen te ondersteunen als die door inflatie, en met name energiekosten, in problemen komen. Aan alle BWD-huizen is apart gecommuniceerd, en acht BWD-huizen met een vrij krappe financiële positie hebben daarbij reeds een aanvraagformulier voor aanvullende subsidie ontvangen.

Vijf BWD-huizen hebben gereageerd en daaraan is in totaal € 35.000 verstrekt als aanvullende subsidie 2023 volgens de bestaande subsidieregeling. Dit zijn: Stichting Wijkcentrum Nijlân, Stichting Wijkwerk Cambuursterhoek, Doarpshûs d'Ald Skoalle Jellum-Bears, Stichting wijkcomité Schepenbuurt, Stichting MFC Het Westenkwartier.

De verwachting is dat het budget van € 80.000 niet geheel wordt benut. Er zijn geen aanvragen meer binnengekomen of nog in behandeling.

bv SPORT

Met de bv SPORT en het gemeentelijk vastgoed bedrijf beoordelen we of aanvullende verduurzaming van bestaand vastgoed kan zorgen voor een structureel lagere energielast. Een structureel lagere energielast is zeer welkom in de meerjarenbegroting van de bv SPORT.

Er is intern- en extern onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van verduurzaming, de potentiële terugverdientijd en of het nog kan bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Uit de externe onderzoeken blijkt dat het laaghangend fruit allemaal is gerealiseerd. Wel wordt gekeken of meer complexe oplossingen nog soelaas kunnen bieden zoals het versnellen van toekomstige vervangingsinvesteringen. Als dit perspectief biedt, dan worden deze oplossingen als zelfstandige voorstellen aan uw raad voorgelegd.

Er wordt gebruik gemaakt van de Rijksregeling in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK). Deze regeling is per 22 mei 2023 opengesteld. De bv SPORT pakt de aanvraag op de SPUK-regeling samen met de gemeente op. Wij verwachten bij de volgende inflatiebrief meer te kunnen zeggen over de mogelijke toekenning door het Rijk.

Er is een eerste inschatting gemaakt van de energietarieven en loonsommen 2024. Hoewel de energietarieven een dalende trend vertonen is de verwachting niet dat dit naar het niveau van begin 2022 gaat. De verwachte loonstijging (cao) in combinatie met de energieparagraaf sluit nog niet aan de gemeentelijke begrote middelen. Hier ontstaat mogelijk een structurele opgave.

Voor 2023 was de indicatie een dreigend tekort van € 1,9 miljoen. Uw Raad heeft ter bestrijding daarvan een incidenteel budget van € 1,0 miljoen vastgesteld, anticiperend op de SPUK regeling. Nu de SPUK regeling bekend is

wordt ook duidelijk dat de eerdere inschattingen goed blijken te zijn en de door u ter beschikking gestelde aanvullende middelen voor 2023 toereikend zijn.

Noodfonds inflatie

Om een beroep te kunnen doen op het Noodfonds inflatie hebben wij op 30 mei de regeling Noodfonds inflatie gemeente Leeuwarden 2023 vastgesteld, afgeleid van de (verlopen) regeling Noodfonds corona. Doelgroep van de regeling zijn organisaties, verenigingen met een maatschappelijk nut, waarmee de gemeente (nog) geen financiële relatie heeft. Zo is het mogelijk dat (sport) verenigingen, vrijwilligersorganisaties een aanvraag op de regeling kunnen doen. De regeling heeft een ruime looptijd, tot en met 31 december van dit jaar. Het subsidieplafond is € 200.000, en per aanvraag geldt een maximum van € 10.000.

Bedrijfsvoering

In deze inflatiebrief informeren wij u over:

- Restantkredieten
- Energiekosten van gemeentelijke gebouwen, openbare verlichting, verkeersinstallaties en gemalen
- Voorzieningen
- Posten die zijn opgenomen in de mee- en tegenvallers 2023.

Restantkredieten

Het onderwerp restantkredieten ziet op bestaande kredieten waarvan de besteding nog moet plaatsvinden. Omdat besteding nog moet plaatsvinden ondervinden die investeringen ook last van de toegenomen inflatie.

Op grond van de actuele cijfers moet nog € 27.692.000 aan investeringen worden uitgevoerd. Er is verschil in het type werk (weg/waterbouw, vastgoed en civiel). Er is dus ook niet eenvoudig een gemiddelde te geven.

Met ingang van 2024 worden (restant)kredieten geïndexeerd ter omvang van het inflatiecijfer in de desbetreffende begroting. Voor 2023 wordt nog beoordeeld of en op welke wijze restantkredieten passend moeten worden gemaakt.

Energiekosten

De markt lijkt enigszins te stabiliseren, maar wel op een hoger prijsniveau dan voorheen. Zo bedroeg de gasprijs voor de gemeente in 2022 € 0,15/m³. De verwachting voor 2024 is dat deze prijs rond € 0,55/m³ zal liggen. Voor stroom bedroeg de prijs in 2022 € 0,05/kWh en de schatting voor 2024 bedraagt € 0,14/kWh.

Voor 2024 en verder gaat het om schattingen omdat energie nog moet worden ingekocht. Wel moeten we rekening houden met een hogere structurele toekomstige last omdat er geen zicht is dat prijzen weer terug gaan komen op het niveau van 2022. Voor 2023 is de aanvullende last via de mee- en tegenvallers gedekt met incidenteel € 1,7 miljoen.

De energiemarkt is in beweging. Inhoudelijk worden slimme oplossingen ontwikkeld (accu's, software). En financieel zien we ook veel beweging (dagkoersen). We verwachten dat de oplossingen positief gaan doorwerken, maar het is nog te vroeg om dit in te boeken.

En de uitgangspunten en keuzes moeten nog worden voorzien van bestuurlijke besluiten. Om die reden gaan we uit van de inschattingen zoals ze bovenstaand zijn opgenomen. Op grond van de huidige inzichten zal voor het jaar 2024 de

extra last ten opzichte van 2022 tot € 1 miljoen zijn. Bij het opmaken van de financiële positie in het voorjaar van 2024 zal het uiteindelijke bedrag als tegenvaller worden opgenomen.

Voorzieningen

Het toereikend zijn van voorzieningen wordt jaarlijks intern getoetst en vervolgens extern getoetst door uw accountant. De meest recente toets is uitgevoerd voor de jaarrekening 2022.

Voor wat betreft de voorzieningen onderhoud gymlokalen en onderhoud vastgoed is een verhoging van de storting noodzakelijk om het onderhoud op het gewenste niveau te kunnen houden. En dat zal worden meegenomen bij de begroting 2024.

Vooruitblik structurele positie

Het 'onderhanden werk' op het gebied van inflatie heeft een sterke relatie met de P&C cyclus. Eind mei/begin juni wordt de meicirculaire verwacht en daarmee opnieuw de financiële positie bepaald. En hierin zijn de raadsbesluiten op het gebied van inflatie en de mee- en tegenvallers verwerkt.

In de voorjaarsbrief van 2023 is een update van de loon- en prijscompensatie (LPO) meegenomen. Voor de lonen is uitgegaan van de laatste cao en de prijsontwikkeling van uit de septembercirculaire. Ten opzichte van 2023 stijgen de lonen in 2024 met 6,9% en de prijzen met 5,7%. Gesubsidieerde instellingen liften daarop mee met een verhouding van 70% lonen en 30% prijzen. Dat betekent een stijging in 2024 van structureel 6,6%, en dit is in de gemeentelijke financiële positie afgedekt.

Voor de definitieve LPO wachten we de analyse van de meicirculaire af. De definitieve percentages LPO bepalen mede de lijn of onze gemeente nog verdere inflatiecompensatie moet verstrekken naast wat allemaal reeds is vastgesteld. Onze financiële positie is op dit moment sluitend maar kwetsbaar, ook vanwege diverse onzekerheden op rijksniveau.

Uitgangspunt is dat we niet meer kunnen uitgeven dan beschikbaar is. Bovenstaande positieve correctie in de meerjarenbegroting geeft structureel al ruimte. De nu geldende budgetten in de begroting moeten dan ook als taakstellend worden beschouwd. Dit is ook het uitgangspunt in de verdere gespreken met de aan de gemeente gelieerde partijen.

Overige aandachtspunten

Naast de besluiten van uw raad en onze uitvoering daaraan heeft het Rijk een aantal maatregelen genomen. Ter informatie zijn deze regelingen² in het onderstaande overzicht opgenomen.

▪ Indirecte steun

Koopkrachthulp om de lagere inkomens te ondersteunen om hun koopkracht op peil te houden, zodat zij bijvoorbeeld hun contributie, abonnement of zwembadbezoek kunnen blijven betalen. Ook heeft het kabinet een extra bedrag (macro) voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur uitgetrokken van € 100.000.

² <https://sportengemeenten.nl/update-regelingen-energiekosten-sportaanbieders-en-zwembaden>

- **Prijsplafond huishoudens**
Dit betreft het dempen van de energieprijzen voor aansluitingen kleinverbruik, tot gemiddeld verbruik huishouden. Dit kan ook van toepassing zijn op sportverenigingen met weinig verbruik (maar bijvoorbeeld niet relevant voor een zwembad).
- **Tegemoetkoming Energiekosten (de TEK-regeling)**
Dit betreft de steun voor energie-intensief MKB en dekt tot 50% van de kostenstijging van het energieverbruik tot een maximum van € 160.000. Voorwaarde is dat minimaal 7% van de omzet uit energielasten bestaat. Deze regeling³ is ook van toepassing op (sport)ondernemingen (bijvoorbeeld particuliere zwemscholen en fitnessondernemers) en amateursportverenigingen.
- **Zwembaden**
Er is € 207 miljoen beschikbaar gesteld voor publiek toegankelijke zwembaden voor een substantiële bijdrage in de meerkosten van gestegen energieprijzen. De specifieke regeling (SPUK) is per 22 mei 2023 opengesteld.
- **Noodfonds sport (ministerie van VWS)**
Voor amateursportclubs is een noodfonds van € 6 miljoen beschikbaar gesteld. Dit fonds is voornamelijk bedoeld om amateursportverenigingen te ondersteunen die geen toegang hebben tot andere regelingen. Er wordt ook een beroep gedaan op verenigingen zelf om kosten te besparen en te kijken waar extra inkomsten gegenereerd kunnen worden.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

³ [http://www.rvo.nl/subsidies-financiering/hulp-bij-energiekosten/tek#voorwaarden;](http://www.rvo.nl/subsidies-financiering/hulp-bij-energiekosten/tek#voorwaarden)